وەقایعی کوردستان

رۆژنامەی ڕەسمیی هەرێمی کوردستانە - وەزارەتی دادی دەری دەکات

ژمارە (٢٧٧)ساڵی بیست و یەکەم ٢٠ کانوونی دووەم ٢٠٢٢ ٣٠ بەفرانبار ٢٧٢١ کوردی ١٦جەمادی دووەم١٤٤٣ کۆچی

277

یاسای ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٢١ لا ١

یاسای هەمواری پیادەکردنی یاسای بازرگانی عێراقی ژمارە (٣٠)ی ساڵی ١٩٨٤ لە هەرێمی کوردستان

یاسای ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠٢١ لا ٣

یاسای بەرهەمهێنان و هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ، و تۆمارکردن، پەسەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییەکان لە هەرێمی کوردستان

یاسای ژمارە (١٧)ی ساڵی ٢٠٢١ لا ١٠

یاسای هەمواری یەکەمی یاسای بزربووەکان لە هەڵمەتەکانی لەناوبردنی بەکۆمەڵی گەلی کوردستانی عێراق ژمارە (٣)ی ساڵی ١٩٩٩

ڕێنمایی ژمارە (٩) ساڵی ٢٠٢١ وەزارەتی ناوخۆ لا ١١

ڕێنمایی پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەران و دانانیان لە پایەکان

بڕیاری ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی کارەبا لا ١٩

گۆڕینی نرخی یەکەی کارەبا پۆلی میری

بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی ناوخۆ لا ١٩

درێژکردنەوەی وادەی وەرگرتنی ڤاکسین

بەیانی ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢١ وەزارەتی ناوخۆ لا ٢٠

هەمواری یەکەمی ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢١ تایبەت بە ڕێکخستنی کاری کومپانیاکانی (هاوردەکردن و گواستنەوە و فرۆشتنی ئۆتۆمبێل) و پێشانگاکانی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل

بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی داد لا ٢٣

بەیانی ژمارە (٦١ – ٦٢)ی ساڵی ٢٠٢١ وەزارەتی تەندروستی لا ٢٣

بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢ وەزارەتی تەندروستی لا ٢٣

ناونیشان: هەولێر - چواڕیانی فڕەنسوا میتران - باڵەخانەی وەزارەتی داد
تەلەفۆن: ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥٠٨ - ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥٠٧ - ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥١٤

Address: Franswa Metran Cross
www.gov.krd/moj , www.yasaii.info

وقائع كوردستان

الجريدة الرسمية لأقليم كوردستان - تصدر من قبل وزارة العدل

العدد (٢٧٧) الحادى والعشرون ٢٠ كانون الثاني ٢٠٢٢. ٣٠ بەفرانبار ٢٧٢١ک. ١٦ جماد الثاني ١٤٤٣ هـ.

277

The Weekly Formal Newspaper of Kurdistan Region , Published by Ministry of Justice

قانون رقم (١٥) لسنة ٢٠٢١ ص ٢٤

قانون تعديل تطبيق قانون التجارة العراقي رقم (٣٠) لسنة ١٩٨٤ في إقليم كوردستان

قانون رقم (١٦) لسنة ٢٠٢١ ص ٢٦

قانون إنتاج واستيراد البذور والشتلات وتسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية في إقليم كوردستان

قانون رقم (١٧) لسنة ٢٠٢١ ص ٣٢

قانون التعديل الأول لقانون المفقودين في حملات الإبادة الجماعية لشعب كوردستان العراق رقم (٣) لسنة ١٩٩٩

فهرست المواضيع باللغة الكوردية فقط

تعليمات رقم (٩) لسنة ٢٠٢١ وزارة الداخلية ص ١١

قرار رقم (١) لسنة ٢٠٢٢ وزارة الكهرباء ص ١٩

بيان رقم (١- ٢) لسنة ٢٠٢٢ وزارة الداخلية ص ١٩

بيان رقم (١) لسنة ٢٠٢١ وزارة العدل ص ٢٣

بيان رقم (٦١ - ٦٢) لسنة ٢٠٢١ وزارة الصحة ص ٢٣

بيان رقم (١) لسنة ٢٠٢٢ وزارة الصحة ص ٢٣

No.: 277 Date: December 20, 2021 Vol.: 21

چاپخانەی شەهاب - هەولێر ٠٧٥٠ ٤٤٨ ٣٨٦٣

Address: Franswa Metran Cross
www.gov.krd/moj , www.yasaii.info

العنوان - أربيل - تقاطع فرانسوا ميتران - بناية وزارة العدل
تلفون: ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥٠٨ - ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥٠٧ - ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥١٤

کۆماری عێراق
هەرێمی کوردستان
سەرۆک

بڕیار
ژمـارە (١)ی سـاڵی ٢٠٢٢

بەپێی ئەو دەســەڵاتەی پێماندراوە لە بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (دەیەم) لە یاســای ســەرۆکایەتیی هەرێمی کوردســتان ژمارە (١)ی ســاڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو و پاڵپشــت بە یاســاکاریی پەرلەمانی کوردستان کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٦)ی رۆژی ٢٠٢١/١١/٩ کردوویەتی، بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٢١
یاسای هەمواری پیادەکردنی یاسای بازرگانی عێراقی ژمارە (٣٠)ی ساڵی ١٩٨٤
لە هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی(١):

ماددەی (٢٤)ی یاســاکە هەمواری پیادەکردنی دەکرێت، و بڕگەیەکی بە زنجیرەی (یەکەم) بۆ زیاد دەکرێــت، و بەو پێیە زنجیرەی بڕگەکــانی دوا تر ڕێکــەخرێتەوە و بەم شــێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

یەکەم:

١- وەزارەتی بازرگانی و پیشــەســازی لە هەرێمی کوردســتان- عێراق، لایەنی تایبەتمەند دەبێت بە تۆمارکردنی ناوی بازرگانی و ڕێکخستنی تۆمارنامەی بازرگانی.

٢- ئەنجوومەنی وەزیران ئەرکی پێکهاتەکانی وەزارەت، لە ڕووی ڕێکخســتنی تۆمارنامەی بازرگانی و پێدانی ناوی بازرگانی، بە پەیڕەوێک ڕێکدەخات کە بۆ ئەم مەبەستە دەریدەکات.

ماددەی(٢):

دەقی بڕگەی (**یەکەم**) لە ماددە (**٢٥**)ی یاســاکە هەمواری پیادەکردنی دەکرێت، و بەم شــێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

یەکەم: پێویســتە تۆمارکاری ناوە بازرگانییەکان ناوی بازرگانی تۆمارکات، بەمەرجێك لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە گونجاوبێت، و ڕەتی بکاتەوە ئەگەر پێچەوانەی بێت، هەروەها پێویستە لەهەردوو بــاری تۆمــارکردن و ڕەتکردنەوەدا، بڕیــارەکەی لە بڵاوکراوەی تــایبەت بە نــاوە بازرگانییەکان، کە بۆ ئەم مەبەستە دەریدەکات، بڵاوبکاتەوە.

ماددەی (٣):

ماددەی (٢٦)ی یاساکە هەمواری پیادەکردنی دەکرێت، و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:
وەزارەتی بازرگانی و پیشــەســازی لە هەرێمی کوردســتان - عێراق ئەرکەکانی هاتوو لەم یاســایە، پەیوەست بە تۆمارکردنی ناوە بازرگانییەکان و تۆمارنامەی بازرگانی دەگرێتە ئەستۆ.

ماددەی (٤):

دەستەواژەکانی (ژووری بازرگانی و پیشەسازییەکان) و (یەکێتی گشتی ژووری بازرگانی و پیشەسازییە عێراقییەکان) و (ژووری بازرگانی و پیشەسازی تایبەتمەند) کە لە ماددەکانی (٢٧، ٢٩، ٣١، ٣٢) و بڕگەی (دووەم)ی ماددەی (٣٦)ی یاساکە هاتوون، دەگۆڕدرێن بە دەستەواژەی (وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە هەرێمی کوردستان – عێراق)

ماددەی (٥):

ڕەسمی تایبەت بە تۆمارکردنی ناوە بازرگانییەکان و تۆمارکردن لە تۆمارنامەی بازرگانی و هەموو بابەتەکانی پەیوەندیدار پێیەوە بە ڕێنمایی دیاریدەکرێت، کە وەزیری بازرگانی و پیشەسازی لە هەرێمی کوردستان – عێراق، بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزیری دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان – عێراق دەریدەکات.

ماددەی (٦):

پێویستە لەسەر لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (٧):

کار بە دەقی هیچ یاسا و بڕیارێك ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆك بێت.

ماددەی (٨):

ئەم یاسایە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

بەمەبەستی ڕێکخستنەوەی تۆمارنامەی بازرگانی و تۆمارکردنی ناوە بازرگانییەکان و ڕاسپاردنی بە لایەنێکی فەرمی کە وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازیە لە هەرێمی کوردستان – عێراق، ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان

کۆماری عێراق
هەرێمی کوردستان
سەرۆک

بڕیار
ژمـارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢٢

بەپێی ئەو دەسـەڵاتەی پێماندراوە لە بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (دەیەم) لە یاسـای سـەرۆکایەتیی هەرێمی کوردسـتان ژمارە (١)ی سـاڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو و پاڵپشـت بە یاسـاکاریی پەرلەمانی کوردستان کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٦)ی رۆژی ٢٠٢١/١١/٩ کردوویەتی، بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠٢١
یاسای بەرهەمهێنان و هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ، و تۆمارکردن، پەسەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییەکان لە هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی (١):

بۆ مەبەستی حوکمەکانی ئەم یاسـایە، ئەم زاراوە و دەسـتەواژانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریان دەگەیەنن:

یەکەم: هەرێم: هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

دووەم: وەزارەت: وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاوی هەرێم.

سێیەم: وەزیر: وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاوی هەرێم.

چوارەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی: بەڕێوەبەرایەتی گشتیی توێژینەوە و ڕێنوێنی کشتوکاڵی لە وەزارەت.

پێنجەم: بەڕێوەبەرایەتی کشتوکاڵ: بەڕێوەبەرایەتی گشتی کشتوکاڵی پارێزگاکان.

شەشەم: بەڕێوەبەرایەتی: بەڕێوەبەرایەتی بەرهەمهێنان و پە سەندکردنی بنەتۆ لە بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی توێژینەوە و ڕێنوێنی کشتوکاڵی.

حەوتەم: بنەتۆ: ئەو بەشـەیە کە بۆ زیادبوونی ڕووەک بەکاردێت وەک بنەتۆی گەنم، جۆ، نیسـک، پیاز، براڵە، پەتاتە و هەر جۆرێکی تر.

هەشـتەم: پلە: مەبەسـت لێی پلەی بنەتۆیە کە بەپێی خەسـڵەتی هونەری و خاوێنی بۆماوەیی دیاریدەکرێت.

نۆیەم: تۆوی بەخێوکەر: ئەو تۆوەیە کە بە بڕێکی زۆرکەم، لەژێر سەرپەرشتی و چاودێری ڕاستەوخۆی بەخێوکەری ڕووەک لە بەڕێوەبەرایەتی توێژینەوەکان یان زانکۆکان، بەرهەم دەهێندرێت.

دەیەم: تۆوی بنەڕەتی: ئەو تۆوەیە کە لە تۆوی بەخێوکەر لە ڕێگەی توێژینەوە کشـتوکاڵییەکان یان لەلایەن کۆمپانیای تایبەتمەند لە بواری کشـتوکاڵی بەرهەم دەهێنرێت، و لە ڕووی بۆماوەیی بەرزترین ئاستی خاوێنی هەیە بەراورد بە تۆوی تۆمارکراو و باوەڕپێکراو.

یازدەیەم: تۆوی تۆمارکراو: ئەو تۆوەیە کە لە چاندنی تۆوی بنەڕەت یان تۆوی تۆمارکراوی دیکە، لە ڕێگەی تویژینەوە کشتوکاڵییەکان یان لەلایەن جووتیاری نمونەیی بەرهەم دەهێنرێت، و ئاستی خاوێنی لە ڕووی خەسڵەتی بۆماوەیی بەرزە.

دوازدەیەم: تەرز: کۆمەڵێک ڕووەکی خاوێنی لەیەکچووە لە ڕووی بۆماوەییەوە، و بە خەسڵەتی دیاریکراو لە تەرزەکانی تری هەمان جۆری ڕووەک، جیادەکرێتەوە.

سێزدەیەم: شەتڵ: ڕووەکی گۆڕاو یان هەمیشەییە کە لە نەمامگەکان دەچێندرێت و زیاد دەبێت، بۆ مەبەستی بازرگانی و دەستا و دەست کردنی لە چالاکی کشتوکاڵیدا.

چواردەیەم: تۆوی باوەڕپێکراو: ئەو تۆوەیە کە لە تۆوی بنەڕەت یان تۆوی تۆمارکراو یان تۆوی پەسەندکراوی دیکە، لەلایەن جووتیاری نموونەیی بەرهەم دەهێنرێت، و خەسڵەتی بۆماوەیی هاوشێوەی تەرزی چاندراوی تێدا بەدیدەکرێت.

پازدەیەم: ڕێبەری تەرزە کشتوکاڵییەکان: لیستی ناوی تەرزە کشتوکاڵییە پەسەندکراوەکانە کە لە لێژنەی نیشتمانی بۆ تۆمارکردن و پەسەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییەکان دەردەچێت.

شازدەیەم: ئیستا (ISTA): ڕێکخراوێکی سەربەخۆی قازانج نەویستە، تایبەتە بە بواری کشتوکاڵی، و گرنگی بە بەرەوپێشبردنی بواری بنەتۆ دەدات ، و ساڵانە پەیڕەو و ڕێنمایی نوێ لەم بوارەدا، دەردەکات.

حەڤدەیەم: کۆمپانیا: کۆمپانیای دامەزراو بە پێی یا سا بەرکارەکان، کە پێویستە مۆڵەتی بەرهەمهێنانی بنەتۆ یان هاوردەکردنی یان هەردووکیانی هەبێت.

هەژدەیەم: لیژنەی باڵا: لیژنەیەکی تایبەتە بە تۆمارکردن، پەسەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییەکان و پەرەپێدان، زیادکردن و دابەشکردنی بنەتۆی گونجاو لە هەرێمی کوردستان و عێراق و بارەگاکەی لە هەولێرە.

ماددەی (٢):

بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە، بەرهەمهێنانی بنەتۆ و شەتڵ ، و ڕێکارەکانی، لە ڕێگای مۆڵەتی فەرمی دەبێت.

ماددەی (٣):

مەرجەکانی بەدەستهێنانی مۆڵەتی فەرمی بەرهەمهێنانی بنەتۆ و شەتڵ و ڕێکارەکانی:

یەکەم: پێشکەشکردنی داواکاریەک بۆ بەڕێوەبەرایەتی بە مەبەستی وەرگرتنی مۆڵەتی بەرهەمهێنانی بنەتۆ و شەتڵ.

دووەم: داواکاریەکە ئەمانەی خوارەوە لەخۆ دەگرێت:

١- ناو و ناونیشانی بەرهەمهێن.

٢- شوێنی کێلگە.
٣- جۆر و تەرز و پلەی بنەتۆ و شەتڵ.

سێیەم: پێشکەشکردنی بەڵگەنامەی خاوەندارێتی یان مافی هەڵسوکەوتپێکردن یان بە کرێگرتنی زەوییەکە.

چوارەم: پێویستە بەڕێوەبەرایەتی داواکاری کۆمپانیا بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی بەرزبکاتەوە، بەمەبەستی پێدانی مۆڵەت.

پێنجەم: پێویستە بەڕێوەبەرایەتی گشتی بڕیار بدات بە پەسەندکردنی یان پەسەندنەکردنی داواکاریەکە لە ماوەی (٣٠) سێ ڕۆژ لە ڕێکەوتی وەرگرتنی داواکاریەکە، و لە ئەگەری وەڵام نەدانەوە لە ماوەی دیاریکراودا، داواکاریەکە بە پەسەندکراو ئەژمار دەکرێت.

شەشەم: ئەگەر داواکارییەکە پەسەند نەکرا دەبێت هۆیەکەی ڕوونبکرێتەوە، و داواکار بۆی هەیە لەماوەی (١٥) ڕۆژ تانە لە بڕیاری پەسەند نەکردن پێشکەش بە وەزیر بکات، و پێویستە وەزیریش لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژ وەڵامی تانەکە بداتەوە، و لە ئەگەری وەڵام نەدانەوە تانەکە بە یەکلاکەرەوە لە بەرژەوەندی تانەلێدەر ئەژمار دەکرێت.

حەوتەم: داواکار دەبێت بڕی(٥٠،٠٠٠) پەنجا هەزار دینار بەرامبەر مۆڵەتی بەرهەمهێنانی بنەتۆ و شەتڵ بدات

ماددەی (٤):

یەکەم: ئەو بنەتۆیەی داواکار بە نیازە بەرهەمی بهێنێت، پێویستە لە لیژنەی باڵا تۆمار و پەسەندکراو بێت.

دووەم: ڕێگە نادرێت بە بەرهەمهێنانی زیاتر لە یەک تەرزی کشتوکاڵی بۆ یەک جۆری بەرهەم لە یەک کێڵگە.

سێیەم: ئەو کێڵگەیەی بۆ بەرهەمهێنانی بنەتۆی تەرزێکی دیارکراو بەکاردێت، بە هیچ شێوەیەک نابێت بە تەرزێکی تر، لەهەمان جۆر، لە ساڵی پێشوودا چاندرابێت.

ماددەی (٥): پێویستە زەوی تەرخانکراو بۆ بەرهەمهێنانی بنەتۆ ئەم مەرج و خەسڵەتانەی هەبێت:

یەکەم: زەویەکە یان کێڵگەکە لە ڕووی هەڵکەوتەی جوگرافی، کەش و هەوا، جۆری خاک و ڕووبەری کێڵگە گونجاو بێت، بە پێی جۆر و تەرزی بنەتۆیەکە.

دووەم: زەویەکە سەرچاوەی ئاوی پێویست و بەردەوامی هەبێت بە تایبەت ئەو شوێنانەی کە ڕێژەی باران بارینیان کەمە.

سێیەم: دووری نێوان کێڵگەکانی بەرهەمهێنانی بنەتۆ بۆ ئەو بەروبومانەی کە (پیتانی تێکەڵاون) (٢٥٠م) دوو سەد و پەنجا مەتر و بۆ ئەو بەروبومانەی کە (پیتانی خودین) (١٥٠م) سەد و پەنجا مەتر بێت.

ماددەی (٦):

بەرهەمهێنەری بنەتۆ پابەندی ئەم ڕێکارانەی خوارەوە دەبێت:

یەکەم: خاوێنکردنەوە و دەرمانکردنی بنەتۆی بەرهەمهاتوو تەنها لەو کارگانە ئەنجام دەدرێت کە مۆڵەتی دامەزراندیان هەیە.

دووەم: لە قووتونان یان داگرتنی بنەتۆی بەرهەمهاتوو لە گوشی تایبەت، بە پێی ڕێنماییەکانی بەڕێوەبەرایەتی.

سێیەم: دەبێت کێشی قووتوەکان و گوشەکان یەکسان بێت و هەموو زانیاریەکانی تایبەت بە بنەتۆیەکەی لەسەر نووسرابێت.

چوارەم: دەبێت بەرهەمهێنەری بنەتۆ کۆگای تایبەت بە پاراستنی بنەتۆی هەبێت بەپێی پێویستی جۆری بنەتۆیەکە.

ماددەی (٧):

ئەرک و دەسەلاتەکانی بەڕێوەبەرایەتی بریتین لە:

یەکەم: دیارکردنی پلەی بنەتۆی بەرهەمهاتوو لەلایەن بەرهەمهێنەری بنەتۆ و لێدانی لێبڵی تایبەت.

دووەم: پشکنینی کێڵگەکانی بەرهەمهێنانی بنەتۆ، وپشکنینی تاقیگەیی بۆ بنەتۆی بەرهەمهاتوو.

سێیەم: ڕەتکردنەوەی بنەتۆ و باوەڕپێنەکردنی ئەگەر هاتوو مەرجەکان جێبەجێنەکرابوون.

چوارەم: پشکنەری کێڵگەیی دەبێت ڕەچاوی لەیەکچوونی جۆر و تەرزی چاندراو و بەرهەمهاتوو بکات .

ماددەی (٨):

یەکەم: پێویستە لەسەر کۆمپانیاکانی کەرتی تایبەت، مۆڵەتی هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ بەپێی حوکمەکانی ئەم یاسایە بەدەستبێنن.

دووەم: بە مەبەستی هاوردەکردنی بنەتۆ یان شەتڵ داواکاری پێشکەش بە بەڕێوەبەرایەتی دەکرێت و ئەم پێداویسیانەی خوارەوەشی لە گەڵدادەبێت.

١- ناو و ناونیشانی کۆمپانیا.

٢- بەڵگەنامەی دەستەبەریی لە یەکێک لە بانکەکان بۆ بەرژەوەندی وەزارەت بە بڕی (٢٠،٠٠٠،٠٠٠) بیست ملیۆن دینار.

٣- بڕوانامەی دامەزراندن بۆ کۆمپانیا ناوخۆییەکان و تۆمارکردن بۆ ئەو کۆمپانیایانەی کە لە پارێزگاکانی دیکەی عێراقن یان لقی کۆمپانیای بیانین لە هەرێم.

٤- ئەستۆپاکی باجی دەرامەتی کۆمپانیاکان.

٥- گرێبەستی نێوان خۆی و کۆمپانیا یان دەزگای ڕەسەنی بەرهەمهێنی بنەتۆ و شەتڵ.

٦- هەموو داتایەکی زانستی و هونەری باوەڕپێکراو لەسەر کۆمپانیا یان دەزگای بەرهەمهێن.

ســـێیەم: دوای دڵنیابوون لە مامەڵەی کۆمپانیا دەبێت داواکاریەکە بەرز بکرێتەوە بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی.

چوارەم: پێویستە بەڕێوەبەرایەتی گشتی بڕیاربدات بە پەسەندکردن یان پەسەندنەکردنی داواکاریەکە لە مـاوەی (٣٠) ســـی ڕۆژ لە ڕێکەوتی وەرگرتنی داواکـاریەکە، و لە ئەگەری وەڵام نەدانەوە داواکاریەکە بە پەسەندکراو ئەژمار دەکرێت.

پێنجەم: ئەگەر داواکارییەکە پەسـەندنەکرا پێویسـتە هۆیەکەی ڕوون بکرێتەوە، داواکار بۆی هەیە تانە لە بڕیاری پەســـەندنەکردن بدات لەلای وەزیر، لە ماوەی (١٥) پازدە ڕۆژ، و پێویســـتە وەزیریش لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژ وەڵامی تانەکە بداتەوە، و لە ئەگەری وەڵام نەدانەوە، تانەکە بە یەکلاکەرەوە لە بەرژەوەندی تانە لێدەرئەژمار دەکرێت.

شـــەشـــەم: داواکار دەبێت بڕی (٥٠،٠٠٠) پەنجا هەزار دینار بدات بەرامبەر مۆڵەتی هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ.

ماددەی (٩):

پێویستە بنەتۆ و شەتڵی هاوردەکراو ئەم بەڵگەنامانەی لە گەڵدابێت:

یەکەم: بڕوانامەی سەرچاوە.

دووەم: بڕوانامەی سەلامەتی تەندروستی بنەتۆ و شەتڵ.

سێیەم: بڕوانامەی پشکنینی باوەڕپێکردنی ووڵاتی سەرچاوە، بەمەرجێک ڕێکەوتی پشکنین (٣) سێ مانگ بۆ بنەتۆی بەروبومی کێلگەیی، و (٦) شەش مانگ بۆ بنەتۆی دارستان و پاوان لە ڕێکەوتی هاتنەناوەوەی لە مەرزی سنوریی پەیوەندیدار تێپەڕنەکات.

چوارەم: بڕوانامەی ســـەلامەتی و پشـــکنین بە پێی خەســـڵەتەکانی (ئیســـتا ISTA)، بەمەرجێك لە تاقیگەیەکی باوەڕپێکراو لەلایەن (ئیستا ISTA)وە دەرچووبێت.

ماددەی (١٠):

یەکەم: وەزارەت مەرزی سنووریی بۆ مەبەستی هاوردەکردن دیاریدەکات.

دووەم: گواســتنەوەی بنەتۆ و شــەتڵ لە نێوان هەرێمی کوردســتان و پارێزگاکانی تری عێراقدا، دەبێت نووسراوی لارینەبوونی وەزارەت و ئەو لایەنەی لەگەڵ بێت کە بۆی دەگوازرێتەوە.

سێیەم: بەڕێوەبەرایەتی بەرپرسە لە پشکنینی بنەتۆ و شەتڵی هاوردەکراو لە کاتی گەیشتنیدا.

چوارەم: هـاوردەکردنی بنەتۆی گەنم و جۆ، هەفتەیەک دوای کۆتـایی هـاتنی بە بـازاڕکردنی گەنم لە سایلۆکان دەست پێدەکات و تا کۆتایی مانگی کانونی یەکەم ڕێگە بە هاوردەکردن دەدرێت.

ماددەی (١١):

ســـەنتەری توێژینەوە کشـــتوکاڵییەکان و زانکۆکان بۆیان هەیە بنەتۆی پەســـەندنەکراو هاوردەبکەن، تەنها بۆ مەبەستی توێژینەوە و بە ئاگاداری بەڕێوەبەرایەتی گشتی.

ماددەی (١٢):

یەکەم: لیژنەی باڵای تۆمارکردن، پەسەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییەکان لە وەزارەت بە سەرۆکایەتی وەزیری کشتوکاڵ و ئەندامێتی ژمارەیەک شارەزا لە بواری جیاجیاکان پێکدەهێنرێت، بە مەرجێک لە (١٢) دوانزە ئەندام زیاتر نەبێت، بۆ مەبەستی تۆمارکردن، پەسەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییە بەرهەم هاتووەکان.

دووەم: لیژنە هەڵدە ستێت بە تۆمارکردن، پە سەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشتوکاڵییە بەرهەم هاتووەکان، و پەرەپێدانی بنەتۆی گونجاو و چۆنیەتی زیادکردن، دابەشکردن و وەرگرتنەوەی.

سێیەم: ماوەی پارێزبەندی لەسەر تەرز یان بنەچە یان لێکدراو تەنها (١٠) دە ساڵە، و لە بەرواری پێشکەشکردنی داواکاری تۆمارکردن دەست پێدەکات، جگە لە تەرزی درەختەکان کە ماوەی پارێزبەندیان (٢٠) بیست ساڵە.

ماددەی (١٣):

یەکەم: بە پێبژاردنێک کە لە (٥،٠٠٠،٠٠٠) پێنج ملیۆن دینار کەمتر نەبێت و لە (١٠،٠٠٠،٠٠٠) دە ملیۆن دینار زیاتر نەبێت، یان بە بەندکردن بۆ ماوەیەك کە لە (٣) سێ مانگ کەمتر نەبێت و لە (١) یەک ساڵ زیاتر نەبێت، یان بە هەردووکیان سزادەدرێت، هەرکەسێك یەکێک لەم سەرپێچیانەی خوارەوە ئەنجام بدات:

١- بەرهەمهێنان یان هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ بەبێ بوونی مۆڵەت.

٢- هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ بە پێچەوانەی مەرجەکانی هاوردەکردن.

٣- پێدانی نموونە و زانیاریی هەڵە کە هاوتا نەبێت لەگەڵ بنەتۆ و شەتڵی هاوردەکراو.

٤- ئاستەنگ دروستکردن بۆ پشکنەری بنەتۆ.

٥- بەرهەمهێنان و فرۆشتنی بنەتۆ بێ ئەوەی پشکنینی تاقیگەیی بۆ کرابێت.

دووەم: سەرەڕای حوکمی بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە، تێچووی چارەسەرکردن یان لە ناوبردنی بنەتۆی هاوردەکراو یان بەرهەمهاتوو دەکەوێتە ئەستۆی سەرپێچیکار، و مووڵەتی بەرهەمهێنان و هاوردەکردنی هەڵدەوشێتەوە.

ماددەی (١٤):

یەکەم: لیژنەیەک لە وەزارەت پێکدەهێندرێت، بە مەبەستی پێشنیارکردن بۆ وەزیر بۆ هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەتی بەرهەمهێنان یان هاوردەکردنی بنەتۆ و شەتڵ لەم بارانەی خوارەوەدا:

١- ئەگەر بەرهەمهێن یان هاوردەکاری بنەتۆ و شەتڵ یەکێک لەو سەرپێچییانەی ئەنجامدا کە لە بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (١٣)ی ئەم یاسایەدا هاتوون.

٢- ئەگەر بەرهەمهێنی بنەتۆ و شەتڵ بەبێ ڕەزامەندی وەزیر دەستبەرداری پروژەکەی ببێت.

٣- ئەگەر بەرهەمهێنی بنەتۆ و شەتڵ دەستبەرداری کێڵگەکەی بێت.

٤- بەسەرچونی گرێبەستی بەکرێگرتنی زەویەکەی.

٥- ئەگەر بەرهەمهێنی بنەتۆ و شــەتڵ بەردەوام نەبوو لە جێبەجێکردنی گشــت مەرج و ڕێنماییەکانی وەزارەت.

دووەم: ئەرک و پێکهاتەی لیژنەکە بە ڕێنمایی لەلایەن وەزیرەوە دیاریدەکرێت.

ماددەی (١٥):

وەزیر ڕێنمایی بۆ ئاسان جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەردەکات.

ماددەی (١٦):

پێویستە لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (١٧):

کار بە دەقی هیچ یاسا و بڕیارێک ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆک بێت.

ماددەی (١٨):

ئەم یاســـایە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردســـتان)دا، جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

لە پێناو ڕێکخســـتنی بەرهەمهێنان و هاوردەکردنی بنەتو و شـــەتڵ، و هاندانی کەرتی تایبەت لەم بوارەدا، و بە مەبەســـتی تۆمارکردن و پەســـەندکردن و پارێزگاریکردن لە تەرزە کشـــتوکاڵییە بەرهەمهاتووەکان، ئەم یاسایە دەرچووێندرا.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان

کۆماری عێراق
هەرێمی کوردستان
سەرۆک

بڕیاری ژمــارە (٤)ی ساڵی ٢٠٢٢

بەپێی ئەو دەســەڵاتەی پێماندراوە لە بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (دەیەم) لە یاســای ســەرۆکایەتیی هەرێمی کوردســتان ژمارە (١)ی ســاڵی ٢٠٠٥ی هەموارکراو و پاڵپشــت بە یاســاکاریی پەرلەمانی کوردستان کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٧)ی رۆژی ٢٠٢١/١١/٢٣ کردوویەتی، بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (١٧)ی ساڵی ٢٠٢١

یاسای هەمواری یەکەمی یاسای بزربووەکان لە هەڵمەتەکانی لەناوبردنی بەکۆمەڵی گەلی کوردستانی عێراق ژمارە (٣)ی ساڵی ١٩٩٩

ماددەی (١)

بڕگەیەک بە زنجیرەی (٦) بۆ ماددەی (یەکەم)ی یاســاکە زیاد دەکرێت و بەم شــێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

٦- ئەو کەســانەی لە هەرێمی کوردســتان و ناوچە کوردســتانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی کوردســتان لە ئەنجامی هەڵمەتەکانی تاوانی کۆمەڵکوژی (جینۆســاید) و دژ بە مرۆڤایەتی و تاوانەکانی جەنگ، ئەنجامدراو لەلایەن رێکخراوی تیرۆرستی بەناو دەوڵەتی ئیسلامی لە عێراق و شام نا سراو بە (داعش) بزربوون، رێکەوتی ٢٠١٤/٨/٣ بە مێژووی جاردانی بزربوونیان دادەنرێت، و گەڕان بەدوای چارەنووسیان لە ڕووی هۆیەکانی و کات و مەبەستەکەی بە تێپەڕبوونی (٤) چوار ساڵ بەسەر بزربوونیاندا کۆتایی هاتووە.

ماددەی (٢) : پێویســتە ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان، حوکمەکانی ئەم یاســایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (٣): کار بە دەقی هیچ یاسا و بڕیارێک ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆک بێت.

ماددەی (٤): ئەم یاسایە لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا جێبەجێ دەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

بەمەبەســتی چارەســەرکردنی ئەو گرفتە یاســاییانەی ڕووبەرووی کەســوکاری قوربانیانی گەلی کوردســتان و بەســەرجەم پێکهاتە نەتەوەیی و ئاینییەکان بونەتەوە، لە ئەنجامی ئەو تاوانانەی کە رێکخراوی تیرۆرستی بەناو دەوڵەتی ئیسلامی لە عێراق و شام ناسراو بە (داعش) ئەنجامیداون، ئەم یاسایە دەرچووێنرا.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان

وەزارەتی ناوخۆ
ژمارە : ٢٥٥٠٠ لە ٢٠٢١/١٢/١٥

ڕێنمایی ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٢١
ڕێنمایی پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەران و دانانیان لە پایەکان

ماددەی(١): مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە ئەو مانایانەی کە بەرامبەریان دیاری کراوە:-

١- **هەرێم**: هەرێمی کوردستان - عێراق

٢- **وەزارەت**: وەزارەتی ناوخۆی حکومەتی هەرێمی کوردستان.

٣- **ئەفسەر**: پیاوی پۆلیس لە پلەی ملازم بەرەو سەرەوە.

٤- **هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ**: ئەفسەرو کارمەندان لەسەر میلاکی بەرێوبەرایەتییە گشتیەکانی پۆلیس، هاتووچۆ، ڕەگەز نامە، بەرەنگاربوونەوەی تو ندوتیژی دژی ئافرە تان و خێزان، دیوانی وەزارەتی ناوخۆ و بەرێوەبەرایەتی گشتی ناوخۆ و فەرماندەیی پێشمەرگەی زێرەڤانی ، فەرماندەیی پێشمەرگەی بەرگری و فریاکەوتن، بەرێوەبەرایەتی کاروباری پاراستنی دام و دەزگا نەوتییەکان.

٥- **لیژنەی باڵا**: لیژنەی باڵای پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەران لە دیوانی وەزارەتی ناوخۆ.

٦- **فۆرمی هەڵسەنگاندن**: فۆرمێکی تایبەتە بە هەڵسەنگاندنی ئەفسەر لە ڕووی تواناکانی کارکردن، تەندروستی جەستەیی کە لە پاشکۆی ئەم ڕێنماییە لێکێنراوە.

٧- **پەیمانگا**: پەیمانگای پەرەپێدانی ئەمنی و کارگێری وتەکنەلۆجیای زانیاری لەدیوانی وەزارەتی ناوخۆ.

ماددەی(٢):

مەبەست لە دەرکردنی ئەم ڕێنماییە ڕێکخستنی پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەرانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ لە هەرێمی کوردستان لە ڕێگای پەیڕەوکردنی سیستەمێکی هەڵسەنگاندنی ستاندارد کە لە سەر بنەماێیکی زانستی بنیاد نراوە بە شێوەیك ئەفسەر بگاتە ئاستێك کە شایستەی پلە بەرزکردنەوە بێت وە زیاتر بتوانێت خزمەتی هاوواڵتیان بکات لە سەر بنەماێیکی پیشەیی تەندروست.

مەرجە گشتیەکانی پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەران

ماددەی(٣): بۆ پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەر لە پلەیەك بۆ پلەیێکی بەرزتر پێویستە ئەم مەرجانەی خوارەوەی تێدا بێت:-

١-پێویستە لەو پلەیەی کە تێدایە ئەو ماوەیەی کە لە خوارەوە دیاری کراوە بەپێی ماددەی (٩) لە یاسای ڕاژە و خانەنشینی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ژمارە (١٨) ساڵی ٢٠١١ی تەواو کردبێت :-

ژ	پلە	ساڵ
١	ملازمی دوو بۆ ملازمی یەك	٣ ساڵ
٢	ملازمی یەك بۆ نقیب	٣ ساڵ
٣	نقیب بۆ رائد	٤ ساڵ
٤	رائد بۆ مقدم	٤ ساڵ
٥	مقدم بۆ عقید	٤ ساڵ
٦	عقید بۆ عمید	٤ ساڵ
٧	عمید بۆ لیوا	٦ ساڵ
٨	لیوا بۆ فریق	٦ ساڵ

٢- پێویستە لە پێوەرەکانی هەڵسەنگاندن کە لە فۆرمی پاشکۆی ئەم ڕێنماییە دیاری کراوە تێپەڕێت.

٣- پێویستە ئەفسەر لە پلەی (ملازم تا رائد) لە تاقیکردنەوەی پلەبەرزکردنەوەی ئەفسەران کە بەشێوەی ئەلیکترۆنی ئەنجام دەدرێت دەربچێت.

٤- پێویستە ئەفسەر لە پلەی (مقدم تا لیوا) تۆژینەوەیەکی زانستی لە بواری کاری خۆیدا ئەنجام بدات، کە وەك پێوەرێك بۆ لێهاتوویی (الکفاءة) بەپێی بڕگەی دووەم لە ماددەی (١٠) لە یاسای ڕاژە و خانەنشینی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ژمارە (١٨)ی ساڵی ٢٠١١ دیاری کراوە.

٥- پێویستە لە ڕووی جەستەییەوە گونجاو بێت بە تایبەتی کێشی ئەفسەر کە دەبێت بەپێی ئەم هاوکێشەیەی خوارەوە بێت.

أ	لە پلەی ملازم بۆ مقدم : درێژی بە سانتیمەتر – ١٠٠ =	+ (١٠) کیلۆ=
ب	لە پلەی عقید تا لیوا : درێژی بە سانتیمەتر – ١٠٠ =	+ (١٥) کیلۆ=

٦- پێویستە لە پشکنینی چاو بە (چاویلکە و بێ چاویلکە) دەربچێت.

مەرجە تایبەتیەکانی پلە بەرزکردنەوە

ماددەی(٤):

یەکەم : پلەی (لیوا بۆ فریق):

١- دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان بکالۆریوسی هەبێت.

٢- تەنها وەزیری ناوخۆ پلەی بەرزدەکرێت بۆ فەریق ئەگەر ئەفسەر بێت.

٣- پێویستە (٣) ساڵ توێژینەوەی زانستی لە بواری کاری خۆیدا نووسیبێت و ماوەی نێوان هەر توێژینەوەیەك سالێك کەمتر نەبێت و لە هەڵسەنگاندنی توێژینەوەکان سەرکەتوو بێت.

دووەم: پلەی (عمید بۆ لیوا):

١- دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان بکالۆریوسی هەبێت.

٢- ئەم پۆستانە دەیانگرێتەوە:
أ. بەرێوەبەری گشتی.
ب. سەرۆکی دەستەی پشکنین.
ت. سەرۆکی دادگای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ.
پ. سەرۆك یان ئەندامی دادگای پێداچوونەوەی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ.
ج. سەرۆکی داواکاری گشتی.
٣- پێویستە (٢) دوو توێژینەوەی زانستی لە بواری کاری خۆیدا نووسیبێت و ماوەی نێوان هەر توێژینەوەیەك سالێك کەمتر نەبێت و لە هەڵسەنگاندنی توێژینەوەکان سەرکەتوو بێت.

سێیەم : پلەی (عقید بۆ عمید):

١- دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان دەرچووی ئامادەیی بێت بە گشت بەشەکان بە مەرجێك دەرچووی خولی ئەفسەرانی بااڵ بێت.
٢- پێویستە پۆستی بەرێوەبەر بێت لە بەرێوەبەرایەتیەکانی (پۆلیس، هاتووچۆ، بەرگری شارستانی، پۆلیسی کارەبا، پۆلیسی دارستان و ژینگە، تۆندوتیژی، نشینگە، ڕەگەزنامە، کارتی نیشتمانی، پاسپۆرت، کارتی زانیاری) لە پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکان، یان بەرێوەبەری بەرێوەبەرایەتی بێت لە بەرێوەبەرایەتیە گشتیەکان، ئەندام یان داواکاری گشتی بێت لە دادگای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ ، یان پشکنەر بێت لە دەستەی پشکنین، یان بەرێوەبەری کاروباری ناوخۆ لە پارێزگاکان یان ئیدارە سەربەخۆکان بێت .

چوارەم : پلەی (مقدم بۆ عقید):

١- دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان دەرچووی ئامادەیی بێت بە گشت بەشەکان بە مەرجێك دەرچووی خولی ئەفسەرانی بااڵ بێت.
٢- بەرێوەبەری بەش یان ئەفسەری هۆبە بێت.

پێنجەم : پلەی (رائد بۆ مقدم):

١- دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان دەرچووی ئامادەیی بێت بە گشت بەشەکان بە مەرجێك دەرچووی خولی ئەفسەرانی بااڵ بێت.
٢- ئەفسەری هۆبە بێت.

شەشەم : پلەی (نقیب بۆ رائد):

دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان دەرچووی ئامادەیی بێت بە گشت بەشەکان بە مەرجێك دەرچووی خولی ئەفسەرانی بااڵ بێت.

حەوتەم : پلەی (ملازمی دوو بۆ ملازمی یەك و بۆ نقیب):

دەرچووی کۆلێژی پۆلیس یان کۆلێژی سەربازی بێت یان دەرچووی ئامادەیی بێت بە گشت بەشەکان بە مەرجێك دەرچووی خولی ئەفسەرانی بااڵ بێت.

تۆژینەوە و تاقیکردنەوەی پلە بەرزکردنەوە

ماددەی(٥):

یەکەم: تۆژینەوەی پلە بەرزکردنەوە :

١- تۆژینەوەی پلەبەرزکرنەوە بۆ ئەو ئەفسەرانەی کە دەیانگرێتەوە رەوانەی یەکێك لەو زانکۆیانەی کە ناویان لە بڕگەی (٣)ی ئەم ماددەیە دیاری کراون لە لایەن پەیمانگا بە مەبەستی هەڵسەنگاندنی تۆژینەوەکانیان و ناردنی دەرئەنجامی هەڵسەنگاندنەکەیان بۆ بەڕێوەبەرایەتی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ لە لایەن پەیمانگا.

٢- پێویستە ئەفسەری تۆژەر لە ڕێگای زنجیرەی پێداچوونەوە (٤) مانگ پێش خشتەی پلەبەرزکردنەوە تۆژینەوەکەی ڕەوانە بکات بە مەبەستی ناردنی بۆ هەڵسەنگاندن، بە پێچەوانەوە مافی پلەبەرزکردنەوەی لەو خشتەیە دوا دەکەوێت بۆ خشتەی دواتر.

٣- تۆژینەوەی پلەبەرزکردنی ئەو ئەفسەران ڕەوانەی ئەم زانکۆیانەی خوارەوە دەکرێت :-

ژ	ناوی زانکۆ	ژ	ناوی زانکۆ
١	صلاح الدين	٦	سۆران
٢	دهۆك	٧	ڕاپەڕین
٣	سلێمانی	٨	گەرمیان
٤	هەڵەبجە	٩	زاخۆ
٥	کۆیە	١٠	چەرمو

٤- پێویستە تۆژینەوەی ئەفسەر (٧٠%) کەمتر بە دەست نەهێنێت لە هەڵسەنگاندنی زانکۆ.

٥- فۆرمێکی تایبەت بە هەڵسەنگاندنی تۆژینەوەی ئەفسەر لە لایەن پەیمانگا ڕێك دەخرێت وە هاوپێچی تۆژینەوەکە دەکرێت بە مەبەستی تۆمارکردنی دەرئەنجامەکانی هەڵسەنگاندن لەو فۆرمەدا لە لایەن زانکۆ.

٦- پێویستە پەیمانگا تۆژینەوەی پلەبەرزکردنەوەی ئەفسەران بە پۆستی نهێنی ڕەوانەی زانکۆ بکات دوای لابردنی ناوی تۆژەر وە هەر ئاماژەیەك بە تۆژەر لە ناو تۆژینەوەکەدا وە بە پۆستی نهێنی دەرئەنجامەکەی وەربگرێتەوە .

٧- بڕێك پارە وەك کرێ هەڵسەنگاندن بۆ ئەو مامۆستایە کە هەڵسەنگاندن بۆ تۆژینەوەکان دەکات خەرج دەکرێت بەپێی ڕێنماییەکانی وەزارەتی خوێندنی باڵا و تۆژینەوەی زانستی و وەزارەتی دارایی و ئابووری .

دووەم : مەرجەکانی تۆژینەوە:

١- تۆژینەوە نابێت لە (١٥) لاپەرەی(A٤) کەمتر بێت وە نابێت لە (٢٠) لاپەرە زیاتر بێت.

٢- تۆژینەوە بە زمانی کوردی یان عەرەبی یان ئینگلیزی بێت.

٣- قەبارەی نوسینی توێژینەوەکە بۆ مەتن (١٤) بێت و بۆ هەوامش(١٢) .
٤- توێژینەوە لە بواری کار کردنی ئەفسەری توێژەر بێت.
٥- پێویستە سەرچاوەی زانستی بەکاربێنێت وەك (پەرتووك ، گۆڤاری زانستی ، سایتی ئەلیکترۆنی).
٦- پێویستە توێژەر ئاماژە بە سەرچاوەکانی بکات بە راست و دروستی بەم شێوەی خوارەوە-:
أ. ناوی پەرتووك یان گۆڤاری زانستی ، ناوی نووسەر ، ژمارەی چاپ ، شوێنی چاپ کردن ، ساڵ ، لاپەرە.
ب.سەبارەت بە سەرچاوەی ئەلیکترۆنی پێویستە ئاماژە بە ناوی توێژینەوە ، ناوی نووسەر ، ناوی سایت بە تەواوی ، بەرواری دواین سەردانی سایتەکە بدرێت.
٧- هەر ئەفسەرێکی توێژەر رەچاوی ئەو مەرجانەی ئەم بڕگەیە نەکات لە لایەن پەیمانگا دەگەڕێنرێتەوە وە دەرفەتی (١٥) رۆژی پێ دەدرێت کەم و کوریەکانی چارەسەر بکات.

سێیەم: لیژنەیەکی زانستی لە پەیمانگا پێك دێت کە لە (٣) ئەفسەر یان فەرمانبەر کە هەڵگری بروانامەی (ماستەر) کەمتر نەبن پێداچوونەوە بە توێژینەوەکان دەکەن بۆ دڵنیابوون لە جێبەجێ کردنی مەرجەکان لە لایەن ئەفسەری توێژەر .

تاقیکردنەوەی ئەلیکترۆنی پلە بەرزکردنەوەی ئەفسەران

ماددەی(٦):

١- لیژنەیەکی زانستی پێك دێت بە سەرۆکایەتی ئەفسەرێك کە هەڵگری بروانامەی (دکتۆرا یان ماستەر) بێت و پلەی لە (عقید) کەمتر نەبێت بە ئەندامێتی (٤) ئەفسەر کە هەڵگری بروانامەی (دکتۆرا یان ماستەر) بن بۆ دیاری کردنی ئەو بابەتانەی کە پێویستن بۆ بەرزکردنەوەی توانای ئەفسەر و شیاندنیان بۆ پلەبەرزکردنەوە ، و دانان و پێداچوونەوە بە پرسیارەکانی تاقیکردنەوە.
٢- لیژنەی بڕگە (١)ی سەرەوە هەر (٦) مانگ جارێك کۆدەبێتەوە بۆ هەڵسەنگاندنی بابەتەکانی تاقیکردنەوەکە و زیادکردن یان کەمکردنی بابەتەکان ، و هەڵسەنگاندنی پرسیارەکانی تاقیکردنەوە و زیادکردن یان کەم کردنی پرسیارەکان.
٣- سێ لیژنە پێك دێت بۆ سەرپەرشتی کردنی ئەنجام دانی تاقیکردنەوەکان لە پارێزگاکانی (هەولێر و دهۆك و سلێمانی) کە لە (٥) ئەفسەر پێك دێت بە فەرمانێکی وەزاری و بۆ هەرخشتەیەکی پلەبەرزکردنەوە لیژنەکان دەگۆردرێن.

ماددەی(٧):

١- سیستەمێکی تاقیکردنەوەی ئەلیکترۆنی دادەمەزرێت لە بەرێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆ لە پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان بە سوود وەرگرتن لە سیستەمی ئەلیکترونی تاقیکردنەوەی تیۆری مۆڵەتی شوفێری.

٢- پرسیارەکانی تاقیکردنەوەی پلەبەرزکردنەوەی ئەفسەران بە هەردوو زمانی کوردی و عەرەبی دەبێت بە شێوازی هەڵبژاردن (اختیارات).
٣- گشت پرسیارەکان و وەڵامەکان دەخرێتە سەر سایتی وەزارەتی ناوخۆ بە مەبەستی سوود وەرگرتنی ئەفسەران لە پرسیارەکان.

ماددەی(٨):

١- بۆ هەر تاقیکردنەوەیەکی پلە بەرزکردنەوە ئەفسەر دەبێت وەڵامی (٥٠) پرسیار بداتەوە لە ماوەی یەك کاتژمێردا و هەر پرسیارێك لەسەر (٢) نمرە دەبێت.
٢- دەرچوونی ئەنجامی تاقیکردنەوەکان لە هەمان شوێنی ئەنجامدانی تاقیکردنەوەکان بەشێوازێکی ئەلیکترۆنی دەبێت لەسەر شاشەیەکی تایبەت بڵاودەکرێتەوە و دواتر دەنێردرێت بۆ بەڕێوەبەرایەتی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ لە دیوانی وەزارەت.
٣- تاقیکردنەوەکە (٢) خولی دەبێت (خولی یەکەم /خولی دووەم) لە حاڵەتی دەرنەچوونی ئەفسەر دوای (٧) ڕۆژ دەچێتە خولی دووەم.
٤- ئەگەر ئەفسەر لە هەر (٢) خولی تاقیکردنەوە دەرنەچێت ئەوا بە سەرنەکەوتوو دادەندرێت و بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ پلە بەرزکردنەوەی دوا دەکەوێت.
٥- کونمرەی دەرچوون لە تاقیکردنەوە (٧٠%) دەبێت .

دانانی ئەفسەر لە پایەکان

ماددەی(٩):

١- پلەی (لیوا) بەپێی ئەو مەرجانەی کە لەم ڕێنماییە دیاری کراوە دەبێت.
٢- پلەی (عمید) دەبێت لە پایەی بەڕێوبەری یەکێك لە بەڕێوبەرایەتیەکانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ یان بەڕێوبەری بەڕێوبەرایەتی یان ئەندام یان داواکاری گشتی لە دادگای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ یان پشکنەر لە دەستەی پشکنین بێت.
٣- پلەی (عقید) دەبێت لە پایەی بەڕێوەبەری بەش بێت لە یەکێك لە بەڕێوبەرایەتیەکانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ.
٤- پلەی (مقدم) دەبێت لە پایەی بەڕێوەبەری بەش یان ئەفسەری هۆبە بێت لە یەکێك لە بەڕێوبەرایەتیەکانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ یان ئەفسەری بنکە یان نوسینگە بێت.
٥- پلەی (رائد) دەبێت لە پایەی ئەفسەری هۆبە بێت لە یەکێك لە بەڕێوبەرایەتیەکانی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ یان لە یەکێك لە بەڕێوبەرایەتیە گشتیەکانی وەزارەتی ناوخۆ یان ئەفسەری بنکە یان نوسینگە بێت.

٦- پلەی (ملازم تا نقیب) هیچ پایەیێك لە ئاستی بەڕێوبەرایەتی یان بەش یان هۆبە وەرناگرێت تەنها وەك ئەفسەری پۆلیس لە هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ یان بەڕێوبەرایەتیە گشتیەکان یان وەك ئەفسەری لێکۆلینەوە خزمەت دەکات.

٧- هیچ ئەفسەرێك لە دەرەوەی ئەو بڕگانەی ئەم ماددەیە بە وەکالەت دانانرێت.

ماددەی(١٠):

١- لە کاتی چۆل بوونی پایەیێك لە وانەی کە لە ماددەی هەشتەم ئاماژە یان پێدراوە دەکرێت ئەفسەرێك بە وەکالەت دابنرێت بۆ پڕکردنەوەی ئەو پۆستە بە شێوەیێکی کاتی.

٢- پێویستە ئەو پۆستە یان ئەو پایەی کە بە وەکالەت پڕکراوەتەوە لە ماوەی (٣) مانگ پڕبکرێتەوە و کەسێکی شایستە بە شێوەیێکی هەمیشەیی دابنرێت لە لایەن ئەو لایەنەی کە ئەو دەسەڵاتەی هەیە.

٣- ئەگەر ئەو ماوەیەی کە لە بڕگەی دووەم دیاری کراوە تێپەڕبوو و ئەو پۆستە بە هەمیشەیی پرنەکرایەوە ئەوا وەزیری ناوخۆ فەرمانێك دەردەکات بە پڕکردنەوەی ئەو پایە لەگەڵ لێپێچینەوەی یاسایی لە کەمتەرخەم.

٤- ئەم ماددەیە پۆستی بریکاری وەزارەت و راوێژکار و بەڕێوبەری گشتی ناگرێتەوە کە چەسپاندنیان لە دەسەڵاتی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران و سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانە.

ماددەی(١١):

١- ئەفسەران لەم ماوانەی خوارەوە لە پۆستەکانیان دەمێننەوە:

ژ	پۆست	ماوە
١	بەڕێوەبەری بەڕێوەبەرایەتی یان جێگری بەڕێوەبەری گشتی	چوار ساڵ
٢	بەڕێوەبەری بەش	دوو ساڵ
٣	ئەفسەری نوسینگەی (نەهێشتنی تاوان، بازرگانی کردن بە مرۆڤ، بەرنگاربوونەوەی تۆندوتیژی دژی ئافرەتان)	دوو ساڵ
٤	ئەفسەری هۆبە یان ئەفسەری بنکە	دوو ساڵ

٢- داواکاری گشتی و سەرۆك و ئەندامانی دادگای هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ بەدەرن لە بڕگەی (١)ی سەرەوە و لە کاتی پێویست بە فەرمانی وەزیر گۆڕانکاریان پێ دەکرێت.

٣- پاڵپشت بە ڕاپورتی پشتگیری بەڕێوەبەری ڕاستەوخۆ وەزیر بۆی هەیە ئەو ماوانەی بڕگەی (١)ی سەرەوە درێژ بکاتەوە.

٤- لە هەر بەڕێوەبەرایەتییەکی گشتی لێژنەییکی تایبەت بە هەڵسانگاندن پێك دەهێنرێت بەپێی ئەو پێوەرانەی کە لە لایەن وەزارەتی ناوخۆ بەپێی ستاندەردی نێودەوڵەتیە کانی هەڵسەنگاندن دادەنرێت کە لە پاشکۆی ئەم ڕێنماییە دانراوە.

٥- دەرئەنجامی هەڵسەنگاندنی سالانەی ئەفسەران ڕەوانەی وەزارەتی ناوخۆ دەکرێت پێش کۆتایی سالّ.

٦- پلە تایبەتەکان لە لایەن لێژنەیکی تایبەت هەڵسەنگاندنیان بۆ ئەنجام دەدرێت و بە ڕێنماییەکی تایبەت لە لایەن وەزارەتی ناوخۆ ڕێك دەخرێت .

ماددەی(١٢):

١- ئەو ئەفسەرانەی کە مۆڵەتی خوێندیان وەرگرتووە بەپێی یاسا و ڕێنماییەکان پلەیان بەرزدەکرێتەوە لە پلەی (ملازم تا رائد/داخل) و دەبێت گشت مەرجەکانی پلە بەرزکردنەوە جێبەجێ بکەن.

٢- ئەو ئەفسەرانەی کە مولەتی خوێندنیان وەرگرتووە بەپێی یاسا و ڕێنماییەکان پلەیان بەرزدەکرێتەوە لە پلەی (مقدم تا عمید/داخل) و دەبێت گشت مەرجەکانی پلە بەرزکردنەوە جێبەجێ بکەن، و بە مەرجێك پێش دەست لەکار هەڵگرتنیان بە مەبەستی خوێندن پایەیان هەبووبێت بەپێی ماددەی چوارەمی ئەم ڕێنماییە.

ماددەی(١٣):

داتابەیسێکی تایبەت بە زانیاری ئەفسەران لە وەزارەتی ناوخۆ دروست دەکرێت و دۆسیەی ئەفسەرانی وەزارەتی ناوخۆ تێدا داخل دەکرێت .

ماددەی(١٤):

١- کار بە هیچ ڕێنمایی و بەیان و فەرمان و نوسراوێك ناکرێت دوای دەرچوونی ئەم ڕێنماییە.

٢- ئەم ڕێنماییە لە ڕۆژی دەرچوونیەوە جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە.

ڕێبەر أحمد
وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی کارەبا

بڕیاری ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێماندراوە لە یاسای وەزارەتی کارەبا ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٢١ وە ئاماژە بە نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (١٦٢٣١) لە ٢٠٢١/١٢/٢٠ بڕیارماندابە:

١- گۆڕینی نرخی یەکەی کارەبا پۆلی میری لە خشتەی ژمارە (٥)ی پاشکۆی ژمارە (٤) لە ڕێنمایی ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢١ ڕێنمایی مەرجەکانی پێدانی ووزەی کارەبا لە (١٨٠) دینارەوە بۆ (٨٠) دینار بۆ هەریەک (kwh).

٢- ئەم بڕیارە جێبەجێ دەکرێت لە ڕێکەوتی ٢٠٢٢/٢/١ و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە .

ئەندازیار / کمال محمد صالح
وەزیری کارەبا

وەزارەتی ناوخۆ
ژمارە : ٢٥٠ لە ٢٠٢١/١/٤

بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢

پاڵپشت بە یاسای تەندروستی گشتی و لە پێناو پاراستنی ئاسایشی تەندروستی هەرێمی کوردستان بڕیارماندا بە دەرچووانی ئەم بەیانە :

یەکەم : درێژکردنەوەی وادەی وەرگرتنی ڤاکسین لە لایەن گشت فەرمانبەرانی حکومەت بە هەر دوو ڕاژەی شارستانی و سەربازی تا ٢٠٢٢/١/٢٠ بە پێچەوانەوە بەپێی یاسای تەندروستی گشتی و بەرزەفتی فەرمانبەرانی دەوڵەت مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت.

دووەم: ئەنجامدانی پشکنینی کۆرۆنا لە خالە سنوورییەکان بۆ هەموو گەشتیاران ئەگەر کارتی ڤاکسینیشیان هەبێت جگە لەوانەی کە تێستی کۆرۆنایان پێش (٤٨) کاتژمێر ئەنجام دابێت ئەوا پێویست ناکات دووبارە پشکنینیان بۆیان بکرێت.

سێیەم: لیژنەی باڵا بڕیاریدا وەزارەتی ئەوقاف و کاروباری ئایینی بە هەماهەنگی لەگەڵ یەکە کارگێرییەکان ڕێنمایی تایبەت لەسەر بابەتی پرسەدانان لە ڕۆژانی داهاتوو دەربکات.

چوارەم: گروپی گەشتیاری دەبێت پێش (٤٨) کاتژمێر لە گەشتیان تێستی کۆرۆنایان ئەنجامدا بێت یان کارتی ڤاکسینیان هەبێت.

پێنجەم: پێویستە گشت هاوڵاتیان (ئەوانەی ڤاکسینیان وەرگرتووە یان وەرنەگرتووە) لە هەموو شوێنە گشتیە داخراوەکان وەک (فەرمانگە حکومیەکان، مارکێت، ریستورانت، شوێنە بازرگانیەکان، کومپانیاکان و شوێنەکانی تری کەرتی تایبەت) پابەندبن بە بەستنی ماسک و مەودای (١،٥) مەتری نێوانیان بپارێزن.

شەشەم: لە دوای ٢٠٢٢/٢/١ هیچ کەسێک ڕێگەی پێ نادرێت سەردانی شوێنە گشتیەکان بکات وەک (فەرمانگە حکومیەکان، مارکێت، ریستورانت، شوێنە بازرگانیەکان، کۆمپانیاکان و هۆڵی بۆنەکان) بەبێ هەبوونی کارتی ڤاکسین یان ئەنجامدانی تێستی کۆرۆنا کە (٤٨) کاتژمێر بەسەرنەچووبێت.

ڕێبەر أحمد
وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە : ٨٢٥لە ٢٠٢٢/١/١٠

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە یاسای وەزارەتی ناوخۆ ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٠٩ بڕیارماندا بە دەرچووواندنی ئەم بەیانە:

بەیانی ژمارە (٢)ی ساڵی ٢٠٢٢

هەمواری یەکەمی ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢١ تایبەت بە ڕێکخستنی کاری کومپانیاکانی (هاوردەکردن و گواستنەوە و فروشتنی ئۆتۆمبێل) و پێشانگاکانی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل

مادەی(١): هەمواکردنەوەی مادەی (چوارەم) و زیادکردنی چەند بڕگەیەك بۆ ئەم مادەیە و ڕێکخستنەوەی بڕگەکانی تری بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- گرێبەستێکی ستانداردی فروشتنی ئۆتۆمبێل لە لایەن وەزارەتی ناوخۆ ڕێك دەخرێت بە زمانی کوردی و عەرەبی.

٢- پێویستە گشت کۆمپانیا و پێشانگاکانی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل لە کاتی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل گرێبەستی بڕگەی (١)ی سەرەوە بەکاربهێنێت بۆ ئۆتۆمبێلی ژمارە کاتی یان تۆمارکراو.

٣- سەبارەت بە کڕین و فرۆشتنی ئۆتۆمبێلی تۆمارکراو لە ناو ئەندامانی خێزان (باوك، دایك ، کور ، کچ ، خوشك، برا و هاوسەر) گواستنەوەی خاوەندارێتی بۆ دەکرێت بە گرێبەستێکی ئەلیکترۆنی لە بەڕێوەبەرایەتی هاتووچۆی تایبەتمەند بۆیان ڕێك دەخرێت و پەسەند دەکرێت بە ڕسوماتی دیاری کراو، بە مەرجێك پەیوەندی خێزانی بە بەڵگەنامەی فەرمی (ناسنامەی باری کەسایەتی یان کارتی نیشتمانی) بسەلمێنرێت.

٤- سەبارەت بەو ئۆتۆمبێلانەی تابلۆی هەرێم کە لە شارەکانی تری عێراقن و لەوێ دەفرۆشرێن گواستنەوەی خاوەندارێتی بۆ دەکرێت بە گرێبەستی ئەلیکترۆنی کە لە بەڕێوەبەرایەتی هاتووچۆی تایبەتمەند بۆی ڕێك دەخرێت بە مەرجێك کڕیار و فرۆشیار دانیشتووی پارێزگاکانی تری عێراق بن بە ڕسوماتێکی دیاری کراو بەپێی کارتی زانیاری (بطاقه السکن) و کڕین و فرۆشتنەکە لە هەرێم نەکرابێت.

٥- هیچ گرێبەستێکی تر جگە لەو گرێبەستانەی کە لەم مادەیە دیاری کراون لە بەڕێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆ کاری پێ ناکرێت لە کاتی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل بۆ یەکەم جار یان فرۆشتنی ئۆتۆمبێلی تۆمارکراو.

مادەی(٢): هەمواکردنەوەی بڕگەی (٢) لە مادەی (هەشتەم) بەم شێوەیەی خوارەوە:

١-هەر ئۆتۆمبێلێکی تۆمارکراو لە بەڕێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆی هەرێم کە بەپێی ئەم ڕێنماییە دەفرۆشرێت پێویستە لەماوەی (٦٠) ڕۆژ لەواژووکردنی گرێبەستی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل گواستنەوەی خاوەندارێتی بۆ بکرێت لە فرۆشیار بۆ کڕیار، بە پێچەوانەوە لایەنی کەمتەرخەم ئەو پێبژاردانە دەدات کە لەم ڕێنماییە دیاری کراوە.

ماددەی(٣): هەموارکردنەوەی بڕگەی (٣) لە ماددەی (هەشتەم) بەم شێوەیەی خوارەوە:

٣- هەر دوو لایەنی گرێبەست بۆیان هەیە گرێبەست هەڵوەشێنێتەوە، و پێویستە سەردانی بەرێوەبەرایەتی هاتووچۆی تایبەتمەند بکەن بۆ هەڵوەشاندنەوەی گرێبەست و پێدانی بڕی پێبژاردنەکە کە لە بڕگەی (٥) لە ماددەی (شەشەم)ی ئەم بەیانە دیاری کراوە .

ماددەی(٤):هەموارکردنەوەی ماددەی (نۆیەم) بەم شێوەیەی خوارەوە:

پێویستە لەسەر کۆمپانیای هاوردەکردن یان فرۆشتنی ئۆتۆمبێل ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە هاوردەی کردووە دوای تێپەربوونی ماوەی (١٢٠) رۆژ لەسەر داخل کردنی ئۆتۆمبێل لەسەر ناوی کۆمپانیا تۆماری بکات ئەگەر نەفرۆشرابێت لەو ماوەیەدا، و ئەم ماددەیە تەنها ئۆتۆمبێلی تایبەت دەگرێتەوە.

ماددەی(٥):هەموارکردنەوەی بڕگەی (یەکەم/٧) لە ماددەی (دەیەم) و زیادکردنی بڕگەی (یەکەم/٨) لەم ماددەیە بەم شێوەیەی خوارەوە:

٧ .بڕی (١٠٠,٠٠٠) سەد هەزار دینار وەك رسوماتی پشکنینی لەو کۆمپانیا یان پێشانگانەی کە لەم رێنماییە دیاری کراون وەردەگیرێت بە مەبەستی وەرگرتن و نوێ کردنەوەی مۆڵەتی کارکردن.

٨ .بڕی (١٥,٠٠٠) پانزدە هەزار دینار وەك رسوماتی رێکخستنی گرێبەستی ئەلیکترۆنی لە بەرێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆ بۆ ئەو ئۆتۆمبێلانە کە لە بڕگەی (٤,٣) لە ماددەی (یەکەم)ی ئەم بەیانە دیاری کراون .

ماددەی(٦):هەموارکردنەوەی بڕگەی (دووەم/١،٢،٣،٤) لە ماددەی (دەیەم) و و زیادکردنی بڕگەی (٥،٦) بۆ ئەم ماددەیە بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- بڕی (١٠,٠٠٠) دە هەزار دینار رۆژانە وەك پێبژاردنی دواکەوتن لە پەسەندکردنی گرێبەستی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل کە لە لایەن لایەنی کەمتەرخەم دەدرێت.

٢- بڕی (٥٠,٠٠٠) پەنجا هەزار دینار رۆژانە وەك پێبژاردنی دواکەوتن لە نوێ کردنەوەی مۆڵەتی کاری کۆمپانیای (هاوردە و هێنان و فرۆشتنی ئۆتۆمبێل) و پێشانگای فرۆشتنی ئۆتۆمبێل و نوێ نەکردنەوەی کۆدی فرۆشتنی ئۆتۆمبێل.

٣- بڕی (٥٠,٠٠٠) پەنجا هەزار دینار وەك پێبژاردنی نمایش کردنی هەر ئۆتۆمبێلێك لەسەر جادە و شۆستەکان لەگەڵ لابردنی سەرپێچی.

٤- بڕی (٣٠,٠٠٠) سی هەزار دینار رۆژانە وەك پێبژاردن بۆ هەر ئۆتۆمبێلێك دەدرێت لە لایەن کۆمپانیای (هاوردەکەر یان فرۆ شیار) و پێ شانگای فرۆ شتنی ئۆتۆمبێل لە کاتی تێپەربوونی ماوەی (١٢٠) رۆژ لە سەر هاوردەکردنی ئۆتۆمبێل و تۆمارنەکردنی.

٥- بڕی (٢٠,٠٠٠) بیست هەزار دینار وەك پێبژاردنی هەڵوە شاندنەوەی گرێبە ستی فرۆ شتنی ئۆتۆمبێل بە رەزامەندی هەر دوولا یان هەبوونی هەڵە لە پڕکردنەوەی زانیارییەکانی گرێبەست.

٦- هەر کۆمپانیا یان پێشانگای فرۆشتنی ئۆتۆمبێل دوو گرێبەستی فرۆشتن یان زیاتر بۆ ئۆتۆمبێلێك بکات بەبێ هەڵوەشاندنەوەی گرێبەستی پێشوو بڕی (٥٠٠,٠٠٠) پێنج سەد هەزار دینار پێبژاردنی پێ دەکرێت.

ماددەی(٧):هەموارکردنەوەی بڕگەی (٣،٢،١) لە ماددەی (یانزدەیەم) بەم شێوەیەی خوارەوە:

١- پێویستە کۆمپانیای هاوردەکردنی ئۆتۆمبێل پابەند بێت بە رێنمایی ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢١ و هەر رێنماییەکی تر کە دواتر دەردەچێت تایبەت بە مەرجەکانی هاوردەکردنی ئۆتۆمبێل و بەرپرسیارەتی سەرپێچی کردنی رێنماییەکان دەکەوێتە ئەستۆی.

٢- کۆمپانیای گواستنەوەی ئۆتۆمبێل هیچ بەرپرسیارەتی هەبوونی سەرپێچی لە رێنماییەکانی هاوردەکردنی ئۆتۆمبێل ناکەوێتە ئەستۆ و لە خاڵی سنووری ئەگەر ئۆتۆمبێلەکان لە پشکنین دەرنەچوون پێویستە لەسەر کۆمپانیای گواستنەوە ئەو ئۆتۆمبێلە بگەڕێنێتەوە بەپێی رێنمایی ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢١.

٣- کەسی سروشتی بۆی هەیە ساڵانە (٣) سێ ئۆتۆمبێل هاوردە بکات و گشت بەرپرسیارەتی هەبوونی سەرپێچی لە رێنماییەکان دەکەوێتە ئەستۆی ئەو کەسە.

ماددەی(٨): زیادکردنی بڕگەی (٣،٤) بۆ ماددەی (سیانزدەیەم) بەم شێوەیەی خوارەوە:

٣- ئەو گرێبەستانەی کە پێش ٢٠٢٢/١/٢ ئەنجام دراون کاری پێ دەکرێت و لە بەرێوەبەرایەتیەکانی هاتووچۆ بەپێی (ماددەی دەیەم/ بڕگەی یەکەم/٦) لە رێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢١ پەسەند دەکرێن .

٤- ئەو ئۆتۆمبێلانەی کە بەهۆی نەبوونی گرێبەستی ئەلیکترۆنی سزای دواکەوتنیان کەوتووتەسەر دەبەخشرێن لەو سزایانە لە بەرواری ٢٠٢٢/١/٢ تا ٢٠٢٢/٣/١٥.

ماددەی(٩): هەموارکردنی ماددەی (چواردەیەم) بەم شێوەیەی خوارەوە:

١ -پێویستە ئەو کۆمپانیا و پێشانگانە تا ٢٠٢٢/٣/١٥ خۆیان تۆمار بکەن بەپێی رێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠٢١.

٢ -ئەو کۆمپانیا و پێشانگایانەی کە کێشەی باج یان خاوەنداریەتی یان کێشەی گرێبەستیان هەیە کۆدیان پێ دەدرێت و پێویستە تا ٢٠٢٢/١٢/٣١ ئەو کێشانە لەگەڵ لایەنی پەیوەندیدار لە حکومەت چارەسەر بکەن.

ماددەی(١٠): ئەم بەیانە لە رۆژی دەرچوونیەوە جێبەجێ دەکرێت و لە رۆژنامەی وەقایعی کوردستان بڵاودەکرێتەوە.

رێبەر أحمد
وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی داد

بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی ئەحکامی ماددەی (٩) لە یاسای وەزارەتی داد ژمارە (١٣)ی ساڵی ٢٠٠٧ و پشت بە بڕیاری سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران / ژمارە (١٠٧ لە ٢٠٢١/٧/٢٨) کەزاخۆ بوو بە ئیدارەی سەربەخۆ وە لە پێناو بەرژەوەندی گشتی بڕیارماندا بە :-

١-کردنەوەی (تێبینەرایەتی چاودێری ناکامان لە زاخۆ) .

٢-ئەم بەیانە لە رۆژی دەرچوونی جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە .

فەرست أحمد عبدالله
وەزیری داد

وەزارەتی تەندروستی

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی پێماندراوە لە ماددەی (شەشەم / بڕگەی دووەم) لەیاسای وەزارەتی تەندروستی ژمارە (١٥)ی ساڵی ٢٠٠٧ بڕیارماندا بە :-

بەیانی ژمارە (٦١)ی ساڵی ٢٠٢١

- کردنەوەی (نەخوشخانەی ئیماراتی) بۆ نەخۆشانی سوتان و جوانکاری سەر بە بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی هەولێر .
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە رۆژی دەرچوونییەوە ڕێکەوتی ٢٠٢١/١٢/١٤.

بەیانی ژمارە (٦٢)ی ساڵی ٢٠٢١

- کردنەوەی (منفذصرف) بۆ دەرمانی بایلۆجی تایبەت بە نەخوشی صدفیة لە هەر ریەک لەم نەخۆشخانەی خوارەوە .

(ن. رزگاری فێرکاری لە هەولێر) (ن. ئازادی فێرکاری لە دهۆک) (ن. شهید هێمن فێرکاری لە سلیمانی).

- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە رۆژی دەرچوونییەوە ڕێکەوتی ٢٠٢١/١٢/١٤.

بەیانی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢٢

- کردنەوەی (هۆبەی بەنکی خوێن) لە نەخۆشخانەی خوا کورک بۆ لە دایک بوون و ئافرەتان.
- ئەم بەیانە جێبەجێ دەکرێت لە رۆژی دەرچوونییەوە ڕێکەوتی ٢٠٢٢/١/١١.

د. سامان حسین بەرزنجی
وەزیری تەندروستی

جمهورية العراق
اقليم كوردستان
الرئيس

قرار
رقم (١) لسنة ٢٠٢٢

وفقاً للصلاحيات الممنوحة لنا في الفقرة (اولاً) من المادة (العاشرة) لقانون رئاسة إقليم كوردستان رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل، وبناءً على ما شرعه برلمان كوردستان في جلسته الاعتيادية المرقم (٦) بتاريخ ٢٠٢١\١١\٩، قررنا إصدار:

القانون رقم (١٥) لسنة ٢٠٢١
قانون تعديل تطبيق قانون التجارة العراقي
رقم (٣٠) لسنة ١٩٨٤ في إقليم كوردستان - العراق

المادة (١):

يعدل تطبيق المادة (٢٤) من القانون وتضاف إليها فقرة بتسلسل (أولاً)، ويعاد تسلسل الفقرات التالية لها، وتقرأ على الوجه الآتي:

أولاً:

١- تعد وزارة التجارة والصناعة في إقليم كوردستان - العراق الجهة المختصة بتسجيل الأسماء التجارية وتنظيم السجل التجاري.

٢-ينظم مجلس الوزراء، مهام تشكيلات الوزارة من ناحية تنظيم السجل التجاري ومنح الاسم التجاري، بنظام يصدره لهذا الغرض.

المادة (٢)

يعدل تطبيق نص الفقرة (أولاً) من المادة (٢٥) من القانون وتقرأ على الوجه الآتي:

أولاً: على مسجل الأسماء التجارية أن يقيد الاسم التجاري إذا كان موافقاً لأحكام هذا القانون، وأن يرفضه إن كان مخالفاً لها، وأن ينشر قراره في حالة القيد أو الرفض في النشرة الخاصة بالأسماء التجارية، والتي يصدرها لهذا الغرض.

المادة (٣)

يعدل تطبيق المادة (٢٦) من القانون وتقرأ على الوجه الآتي:

تتولى وزارة التجارة والصناعة في إقليم كوردستان - العراق، المهام الواردة في هذا القانون فيما يتعلق بتسجيل الأسماء التجارية والسجل التجاري.

المادة (٤)

تستبدل عبارة (وزارة التجارة والصناعة في إقليم كوردستان - العراق) بعبارات (الغرف التجارية والصناعية) و(الاتحاد العام للغرف التجارية والصناعية العراقية) و(الغرفة التجارية والصناعية المختصة) الواردة في المواد (٢٧، ٢٩، ٣١، ٣٢) والفقرة (ثانياً) من المادة (٣٦) من القانون.

المادة (٥)

تحدد الرسوم الخاصة بقيد الأسماء التجارية والقيد في السجل التجاري وكل ما يتعلق بها، بتعليمات يصدرها وزير التجارة والصناعة في إقليم كوردستان - العراق بالتنسيق مع وزير المالية والاقتصاد في إقليم كوردستان - العراق.

المادة (٦)

على الجهات ذات العلاقة تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة (٧)

لا يعمل بنص أي قانون أو قرار يتعارض وأحكام هذا القانون.

المادة (٨)

ينفذ هذا القانون من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

الأسباب الموجبة

بغية إعادة تنظيم السجل التجاري وتسجيل الأسماء التجارية وإسناد الأمر إلى جهة رسمية متمثلة في وزارة التجارة والصناعة في إقليم كوردستان ـ العراق، شرع هذا القانون.

نيچيرڤان بارزانى
رئيس إقليم كوردستان

جمهورية العراق
اقليم كوردستان
الرئيس

قرار
رقم (٢) لسنة ٢٠٢٢

وفقاً للصلاحيات الممنوحة لنا في الفقرة (اولاً) من المادة (العاشرة) لقانون رئاسة إقليم كوردستان رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل، وبناءً على ما شرعه برلمان كوردستان في جلسته الاعتيادية المرقم (٦) بتاريخ ٢٠٢١\١١\٩، قررنا إصدار:

القانون رقم (١٦) لسنة ٢٠٢١
قانون إنتاج واستيراد البذور والشتلات وتسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية في إقليم كوردستان - العراق

المادة (١):

يقصد بالمصطلحات والعبارات الآتية لأغراض أحكام هذا القانون المعاني المبينة إزائها:

أولاً: **الإقليم**: إقليم كوردستان - العراق.

ثانياً: **الوزارة**: وزارة الزراعة والموارد المائية في الإقليم.

ثالثاً: **الوزير**: وزير الزراعة والموارد المائية في الإقليم.

رابعاً: **المديرية العامة**: المديرية العامة للبحوث والإرشاد الزراعي في الوزارة.

خامساً: **المديرية العامة للزراعة**: المديرية العامة للزراعة في المحافظات.

سادساً: **المديرية**: مديرية إنتاج واعتماد البذور التابع للمديرية العامة للبحوث والإرشاد الزراعي.

سابعاً: البذور: الجزء الذي يستخدم لتكاثر النبات مثل بذور الحنطة، والشعير، والعدس، والبصل، والفسيلة، والبطاطا وأي نوع آخر.

ثامناً: **الرتبة**: درجة البذور، و التي تحدد حسب المواصفات الفنية والنقاوة الوراثية.

تاسعاً: **بذور المربي**: البذور التي تنتج بكمية قليلة جداً تحت إشراف ورقابة مباشرة لمربي النبات في مديرية البحوث أو الجامعات.

عاشراً: **بذور الأساس**: البذور التي تنتج من بذور المربي من خلال البحوث الزراعية أو من قبل الشركات المختصـــة في المجال الزراعي، ومن الناحية الوراثية تحتوي على أعلى درجات النقاوة مقارنة بالبذور المسجلة والمعتمدة.

حادي عشر: **البذور المسجلة**: البذور التي تنتج من زراعة بذور الأساس أو بذور مسجلة أخرى، عن طريق البحوث الزراعية أو من قبل فلاحين متميزين، وتتميز بدرجة نقاوة وراثية عالية.

ثاني عشر: **الصنف**: مجموعة نباتية نقية متماثلة من الناحية الوراثية وتتميز بخصائص معينة عن الأصناف الأخرى لذات النوع النباتي.

ثالث عشر: **الشتلات**: نباتات متغيرة أو دائمية تزرع وتتكاثر في المشاتل لغرض التجارة والتداول في النشاطات الزراعية.

رابع عشر: **البذور المصدقة**: البذور التي تنتج من بذور الأساس أو بذور مسجلة أو بذور مصدقة أخرى، من قبل فلاحين متميزين، وتتوفر فيها الصفات الوراثية المماثلة للصنف المزروع فيها.

خامس عشر: **دليل الأصناف الزراعية**: قائمة أسماء الأصناف الزراعية المصدقة التي تصدر من لجنة تسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية.

سادس عشر: **ايستا** (ISTA): منظمة مستقلة غير ربحية، مختصة بالمجال الزراعي، تهتم بتطوير مجال البذور، وتصدر سنوياً أنظمة وتعليمات جديدة في هذا المجال.

سابع عشر: **الشركة**: الشركة المؤسسة بموجب القوانين النافذة، ويجب أن تحمل رخصة إنتاج البذور أو استيرادها أو كليهما.

ثامن عشر: **اللجنة العليا**: لجنة مختصة بتسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية، وتطوير وإكثار وتوزيع البذور الملائمة في إقليم كوردستان والعراق، ومقرها في أربيل.

المادة (٢):

يكون إنتاج البذور والشتلات وإجراءاتها من خلال إجازة رسمية بموجب أحكام هذا القانون.

المادة (٣):

شروط الحصول على إجازة رسمية لإنتاج البذور والشتلات وإجراءاتها:

أولاً: تقديم طلب إلى المديرية لغرض الحصول على إجازة إنتاج البذور والشتلات.

ثانياً: يتضمن الطلب ما يأتي:

١- اسم وعنوان المنتج.

٢- موقع الحقل.

٣- نوع وصنف ورتبة البذور والشتلات.

ثالثاً: تقديم سند الملكية أو حق التصرف أو عقد إيجار الأرض.

رابعاً: على المديرية رفع طلب الشركة إلى المديرية العامة لغرض منح الإجازة.

خامساً: على المديرية العامة إصدار قرارها بالموافقة أو رفض الطلب خلال مدة (٣٠) ثلاثين يوماً من تأريخ تسلمها للطلب، وفي حالة عدم البت في المدة المحددة، يعد الطلب موافقاً عليه.

سادساً: في حالة رفض الطلب يجب بيان السبب، وللطالب الطعن على قرار الرفض لدى الوزير خلال مدة (١٥) خمسة عشر يوماً، وعلى الوزير البت في الطعن خلال مدة (٣٠) ثلاثين يوماً، وفي حالة عدم البت فيه يعد الطعن محسوماً لمصلحة الطاعن.

سابعاً: على الطالب دفع مبلغ (٥٠،٠٠٠) خمسين ألف دينار مقابل إجازة إنتاج البذور والشتلات.

المادة (٤):

أولاً: يجب أن تكون البذور التي ينوي الطالب إنتاجها مسجلة ومصدقة لدى اللجنة العليا.

ثانياً: لا يسمح بإنتاج أكثر من صنف زراعي واحد لنوع واحد من المنتج في نفس الحقل.

ثالثاً: يجب أن لا يكون الحقل المستخدم لإنتاج بذور صنف معين، مزروعاً بصنف آخر من نفس النوع، في السنة السابقة.

المادة (٥):

يجب أن تتوفر في الأرض المخصصة لإنتاج البذور الشروط والخصائص الآتية:

أولاً: أن تكون الأرض أو الحقل مناسباً من ناحية الموقع الجغرافي و المناخ و نوع التربة و مساحة الحقل حسب نوع وصنف البذور.

ثانياً: أن يكون في الأرض مصدر للماء اللازم والمستمر وخاصة في المواقع التي تتميز بانخفاض نسب الأمطار فيها.

ثالثاً: أن تكون المسافات بين حقول إنتاج البذور (٢٥٠م) مائتين وخمسين متراً للمحاصيل (خلطية التلقيح)، و(١٥٠م) ومائة وخمسين متراً للمحاصيل (ذاتية التلقيح).

المادة (٦):

يلتزم منتج البذور باتباع الإجراءات الآتية:

أولاً: إجراء تنقية وتعفير البذور المنتجة في المعامل المجازة فقط.

ثانياً: تعبئة أو تكييس البذور المنتجة في أكياس مناسبة حسب تعليمات المديرية.

ثالثاً: يجب أن تكون أوزان العلب والأكياس متساوية، ومطبوعة عليها جميع المعلومات الخاصة بالبذور.

رابعاً: يجب أن يكون لمنتج البذور مخازن خاصة لحماية البذور حسب احتياجات نوع البذور.

المادة (٧):

تتمثل مهام واختصاصات المديرية فيما يأتي:

أولاً: تحديد رتبة البذور المنتجة من قبل منتج البذور ولصق البطاقة الخاصة بها.

ثانياً: تفتيش حقول إنتاج البذور، والفحص المختبري للبذور المنتجة.

ثالثاً: رفض البذور وعدم تصديقها في حالة عدم توفر الشروط فيها.

رابعاً: على المفتش الحقلي مراعاة مدى تطابق الأنواع والأصناف المزروعة والمنتجة.

المادة (٨):

أولاً: على شركات القطاع الخاص الحصول على إجازة استيراد البذور والشتلات بموجب أحكام هذا القانون.

ثانياً: تقدم طلب استيراد البذور أو الشتلات إلى المديرية على أن تتضمن المتطلبات الآتية:

١- اسم وعنوان الشركة.

٢- خطاب ضمان من أحد البنوك لمصلحة الوزارة بمبلغ (٢٠،٠٠٠،٠٠٠) عشرين مليون دينار.
٣- شهادة التأسيس للشركات الداخلية، والتسجيل للشركات في محافظات العراق الأخرى أو لفروع الشركات الأجنبية في الإقليم.
٤- براءة الذمة من ضريبة دخل الشركات.
٥- العقد المبرم بينها وبين الشركة أو المؤسسة الأصلية المنتجة للبذور والشتلات.
٦- جميع البيانات العلمية والفنية المصدقة عن الشركة أو المؤسسة المنتجة.
ثالثاً: بعد التأكد من معاملة الشركة ترفع الطلب إلى المديرية العامة.
رابعاً: على المديرية العامة إصدار قرارها بالموافقة أو رفض الطلب خلال مدة (٣٠) ثلاثين يوماً من تأريخ تسلمها للطلب، وفي حالة عدم البت في الطلب يعد موافقاً عليه.
خامساً: في حالة رفض الطلب يجب بيان السبب، وللطالب الطعن على قرار الرفض لدى الوزير خلال مدة (١٥) خمسة عشر يوماً، وعلى الوزير البت في الطعن خلال مدة (٣٠) ثلاثين يوماً، وفي حالة عدم البت فيه يعد الطعن محسوماً لمصلحة الطاعن.
سادساً: على الطالب دفع مبلغ (٥٠،٠٠٠) خمسين ألف دينار مقابل إجازة استيراد البذور والشتلات.

المادة (٩)

يجب أن ترفق مع البذور والشتلات المستوردة الشهادات الآتية:

أولاً: شهادة المنشأ.
ثانياً: شهادة سلامة وصحة البذور والشتلات.
ثالثاً: شهادة الفحص المعتمد لبلد المنشأ شريطة أن لا يتجاوز تأريخ الفحص (٣) ثلاثة أشهر لبذور المحاصيل الحقلية، و(٦) ستة أشهر لبذور الغابات والمراعي، من تأريخ دخولها للمنفذ الحدودي المعني.
رابعاً: شهادة السلامة والفحص وفقاً لموا صفات (ايستا ISTA) شريطة أن تكون صادرة عن مختبرات معتمدة من قبل (ايستا ISTA).

المادة (١٠)

أولاً: تحدد الوزارة المنفذ الحدودي لغرض الاستيراد.
ثانياً: لا يجوز نقل البذور والشتلات بين إقليم كوردستان وباقي محافظات العراق إلا بعد الحصول على موافقة الوزارة والجهة التي تنقل إليها.
ثالثاً: تتحمل المديرية مسؤولية فحص البذور والشتلات المستوردة عند وصولها.
رابعاً: يبدأ استيراد بذور الحنطة والشعير بعد أسبوع واحد من انتهاء تسويق الحنطة في السايلوهات ويسمح باستيرادها لغاية نهاية شهر كانون الأول.

المادة (١١)

لمراكز الأبحاث الزراعية والجامعات حصـراً، اسـتيراد البذور المصـدقة لأغراض بحثية، وبعد إبلاغ المديرية العامة.

المادة (١٢)

أولاً: تشكل اللجنة العليا لتسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية في الوزارة برئاسة وزير الزراعة وعضوية عدد من الخبراء في المجالات المختلفة على أن لا يزيد عددهم على (١٢) اثني عشر عضوا، لغرض تسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية المنتجة.

ثانياً: تقوم اللجنة بتسـجيل واعتماد وحماية الأصـناف الزراعية المنتجة، وتطوير البذور الملائمة، وكيفية إكثارها وتوزيعها وتسلمها.

ثالثاً: مدة حماية الصـنف أو الأصـل أو الهجين (١٠) عشـر سـنوات فقط، تبدأ من تأريخ تقديم طلب التسجيل، عدا أصناف الأشجار فتكون مدة حمايتها (٢٠) عشرين سنة.

المادة (١٣)

أولاً: يعاقب بغرامة لا تقل عن (٥،٠٠٠،٠٠٠) خمسـة ملايين دينار ولا تزيد على (١٠،٠٠٠،٠٠٠) عشـرة ملايين دينار، أو بالحبس مدة لا تقل عن (٣) ثلاثة أشـهر ولا تزيد على (١) سـنة، أو بكلتا العقوبتين، كل شخص ارتكب إحدى المخالفات الآتية:

١- إنتاج أو استيراد البذور والشتلات بدون الحصول على الإجازة.

٢- استيراد البذور والشتلات خلافاً لشروط الاستيراد.

٣- تقديم عينات ومعلومات غير صحيحة وغير مطابقة مع البذور والشتلات المستوردة.

٤- إعاقة مفتش البذور.

٥- إنتاج وبيع البذور دون فحصها مختبرياً.

ثانياً: فضلاً عن حكم الفقرة (أولاً) من هذه المادة، يتحمل المخالف نفقات معالجة أو إتلاف البذور المستوردة أو المنتجة، وتلغى إجازة إنتاجها واستيرادها.

المادة (١٤)

أولاً: تشـكل لجنة في الوزارة، لغرض تقديم اقتراح إلى الوزير لإلغاء إجازة إنتاج أو اسـتيراد البذور والشتلات في الحالات الآتية:

١- إذا ارتكب المنتج أو المسـتورد للبذور والشـتلات إحدى المخالفات الواردة في الفقرة (أولاً) من المادة (١٣) من هذا القانون.

٢- إذا تنازل منتج البذور والشتلات عن مشروعه دون موافقة الوزير.

٣- إذا تنازل منتج البذور والشتلات عن حقله.

٤- انتهاء عقد إيجار الأرض.

٥- عدم التزام منتج البذور والشتلات بتنفيذ جميع شروط وتعليمات الوزارة.

ثانياً: تحدد مهام وتشكيلات اللجنة بتعليمات من الوزير.

المادة (١٥)

يصدر الوزير تعليمات لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة (١٦)

على الجهات ذات العلاقة تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة (١٧)

لا يعمل بنص أي قانون أو قرار يتعارض وأحكام هذا القانون.

المادة (١٨)

ينفذ هذا القانون من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

الأسباب الموجبة

بغية تنظيم إنتاج واستيراد البذور والشتلات، وتشجيع القطاع الخاص في هذا المجال، ولغرض تسجيل واعتماد وحماية الأصناف الزراعية المنتجة، شرع هذا القانون.

نيچيرڤان بارزانى
رئيس إقليم كوردستان

جمهورية العراق
اقليم كوردستان
الرئيس

قرار
رقم (٤) لسنة ٢٠٢٢

وفقاً للصلاحيات الممنوحة لنا في الفقرة (اولاً) من المادة (العاشرة) لقانون رئاسة إقليم كوردستان رقم (١) لسنة ٢٠٠٥ المعدل، وبناءً على ما شرعه برلمان كوردستان في جلسته الاعتيادية المرقم (٧) بتاريخ ٢٠٢١\١١\٢٣، قررنا إصدار:

قانون رقم (١٧) لسنة ٢٠٢١
قانون التعديل الأول لقانون المفقودين في حملات الإبادة الجماعية لشعب كوردستان العراق رقم (٣) لسنة ١٩٩٩

المادة (١)

تضاف فقرة بتسلسل (٦) إلى المادة (الأولى) من القانون، وتقرأ على الوجه الآتي:

٦. المفقودون في إقليم كوردستان والمناطق الكوردستانية خارج إدارة إقليم كوردستان نتيجة حملات جرائم الإبادة الجماعية (الجينوسايد) والجرائم ضد الإنسانية وجرائم الحرب المرتكبة من قبل التنظيم الإرهابي ما يسمى بالدولة الإسلامية في العراق والشام المعروف بـــ (داعش)، ويعتبر تأريخ ٢٠١٤/٨/٣ تأريخاً لإعلان فقدانهم، وأن التحري عن مصيرهم قد استنفذت وسائله ومدته و غايته بمضي (٤) أربع سنوات على فقدانهم.

المادة (٢)

على مجلس الوزراء والجهات ذات العلاقة تنفيذ أحكام هذا القانون.

المادة (٣)

لا يعمل بنص أي قانون أو قرار يتعارض وأحكام هذا القانون.

المادة (٤)

ينفذ هذا القانون من تأريخ نشره في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

الأسباب الموجبة

لغرض معالجة الإشكاليات القانونية التي تواجه ذوي ضحايا شعب كوردستان بجميع مكوناته القومية والدينية، الناجمة عن الجرائم المرتكبة من قبل التنظيم الإرهابي ما يسمى بالدولة الإسلامية في العراق والشام المعروف بـ (داعش)، شرع هذا القانون.

نيچيرڤان بارزانى
رئيس إقليم كوردستان